
m. láznička

VĚTOSLED V ČEŠTINĚ

VĚTOSLED

- vztažné vs komplementové vs adverbialní
- nejvíc prostoru pro variaci = adv
- typologická perspektiva: větosled řídicí a adverbialní věty
(diessel 2001)
 - ~ slovosledný typ + pozice subordinátoru
 - OV ~ ANTEPOZICE; S-SUB ~ ANTEPOZICE
 - čeština = smíšený typ (ADV-S/VP + S/VP-ADV)

VĚTOSLED: CÍLE + MOTIVACE

- co ovlivňuje větosled
- adv věty vyjadřující předčasnost / následnost
- > ikoničnost

VĚTOSLED: CÍLE + MOTIVACE

- co ovlivňuje větosled
- adv věty vyjadřující předčasnost / následnost
- > ikoničnost
- vyskočí, dozpívá

VĚTOSLED: CÍLE + MOTIVACE

- co ovlivňuje větosled
- adv věty vyjadřující předčasnost / následnost
- > ikoničnost
- než vyskočí, dozpívá

VĚTOSLED: CÍLE + MOTIVACE

- co ovlivňuje větosled
- adv věty vyjadřující předčasnost / následnost
- > ikoničnost
- vyskočí, až dozpívá

CO MÁ VLIV?

- faktory:
 - syntax
 - diskurz/pragmatika
 - sémantika/konceptualizace

DATA

- 4 spojovací konstrukce: než + předtím než - až + poté/potom co
- 500 výskytů v syn2015
- po vyhození nečasových užití: 1204 vět anotováno

ANOTACE

- “překlad” 3 obecných faktorů do potenciálních prediktorů
- syntax:
 - délka
 - komplexnost
 - přítomnost dalších závislých vět
 - je hlava závislá?
- sémantika:
 - ikoničnost > časová následnost
- diskurz. pragmatika(?):
 - identita subjektu
 - modifikace spojovací konstrukce

ANOTACE

Odjel jsem dlouho předtím, než se monarchie změnila v prach pouště Gobi. (predtim080)

- order: f
- meaning: before
- headStat: mc
- cmplxty: no
- h.tense: pst
- h.aspect: pf
- s.tense: pst
- s.aspect: pf
- mod: y
- hs.ss: d
- spchAct: ass
- wc.rel: .83

ANALÝZA

	ante	post	% ante
než	177	459	28
až	237	331	42
% ikon	57	58	

- logistická regrese + náhodné stromy

VÝSLEDKY

- souhra všech tří typů faktorů
- strukturní omezení přitom nejvýraznější
- nejspíš antepozice: předčasnost + řídící není závislá + není vedlejší věta/je na stejné úrovni + není modifikátor + stejné subjekty + oznamovací věta + krátká
- nejspíš postpozice: následnost + řídící má sama hlavu + přímá řeč + modifikovaný subordinátor + rozdílné subjekty + otázka + dlouhá

VÝSLEDKY - DÉLKA + ZÁVISLÉ VĚTY

- Předtím, než ji zcela opustily síly, zaplatila chlapci od sousedů, aby zašel do obchodu a přinesl jí bochník chleba a sklenici arašídového másla. (predtim198)

VÝSLEDKY - HLAVA

- A v tom okamžiku mě napadlo, že předtím, než půjdu domů, zajdu ještě do kanceláře. (predtim128)
- Ne, bylo by nesnesitelné, aby se ve mně Ford vrtal večer předtím, než konečně zúročím léta studií a suplování. (predtim202)

VÝSLEDKY - MODIFIKÁTOR

- Nadšením vybuchl teprve poté, co kolem projel poslední z živých obrazů. (potom011)

VÝSLEDKY - SÉMANTIKA

- „Jenom jsem se chtěl podívat domů, než nastoupím do nové práce.“ (nez097)
- Poté, co jsem první etapu zdárně ukončila, přesunula jsem se do stříbrné fáze. (potom246)

VÝSLEDKY - ŘEČOVÝ AKT

- Až Gabriel získá nad tímhle tělem pevnější nadvládu a úplně ho prostoupí, zmizí tyhle vnější známky traumatu? (az063)
- Co takhle si popovídat, až si zdřímnu? (az062)

VÝSLEDKY - PROTOTYP

- prototypická antepozice:
 - Poté, co zdokonalil techniku umělé inseminace u domácích zvířat, prováděl ve Francouzské západní Africe (Kindia, Conakry) v letech 1926–27 inseminační experimenty na šimpanzích, po návratu se skupinou šimpanzů do primatologické stanice v Suchumi i na „dobrovolnicích“ z řad komsomolek. (potom226, .78)

VÝSLEDKY - PROTOTYP

- prototypická postpozice:
 - Ale jak můžu být dobrovolník, když jste mi řekl, že jsem vlkodlak, ještě předtím, než jsem se v něj vůbec proměnil? (predtim223, .01)

SOUHRN

- souhra mnoha faktorů: gramatika + diskurz > ikoničnost
- informační struktura?
- parataktické vztahy řídících vět?
- výhledy